

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U E S T N I K

6
2019

SPD
1893
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

9 177 033 50 143 400 8

3,90 €

TEMA MESECA

Soteskanje

Z NAMI NA POT

Visoke Ture

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

MENTOR PLANINSKE SKUPINE, učbenik, skupina avtorjev

Knjiga je nastala na podlagi dolgoletnih izkušenj z izobraževanjem vodnikov in na temeljih planinske šole. Učbenik MPS je temeljno strokovno delo za planinsko usposabljanje. S sistematičnostjo in povezanostjo vsebin je ob nazorni in preprosti predstavitvi svojevrsten prvenec v zakladnici slovenske planinske literature. Knjiga bo dobrodošel sopotnik vseh, ki utirajo prve planinske poti najmlajšim in mladim, pa tudi tistim, ki so jim gore stalna učilnica življenja.

Format: 140 x 210 mm; 216 strani, šivano, broširano

CENA: V času od 15. 6. 2019 do 15. 7. 2019 lahko učbenik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: **1,50 €*** (redna cena: 3,00 €*).

**DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.*

KMALU V PRODAJI

LISCA IN SEVNICA Z OKOLICO, 1 : 30 000

Skupaj s Planinskim društvom Lisca Sevnica bo PZS izdala novo planinsko karto Lisca in Sevnica z okolico v merilu 1 : 30 000. Karta bo pokrivala območje občine Sevnica. Poleg planinskih vsebin bodo vključene tudi tamkajšnje pohodne poti.

Na hrbtni strani se bodo predstavili turistični in drugi ponudniki s svojimi zanimivostmi.

Format: 70 cm x 100 cm

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
119. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,

Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,

po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali

po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu:

<https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDELSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Slap Virje potoka Glijun

Foto: Franc Horvat

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Kogar bogovi ljubijo, umre mlad

"Poznam vsa dejstva o nevarnosti plazov, toda dostikrat moje odločitve temeljijo na občutku," mi je povedal Hansjörg Auer februarja med intervjujem. Kaj se je zgodilo z njegovim občutkom manj kot dva meseca pozneje, ko ga je v Kanadi skupaj z Davidom Lamo in Jessom Roskelleyjem zasul plaz? Je mogoče, da prisotnost drugih deluje moteče in je zato manj zanesljiv? Morda pa enostavno niso imeli stoodstotne sreče, ki je potrebna za preživetje, kot je v intervjuju pred sedmimi leti poudaril Chris Bonington. Njihova smrt je bila povod za ta zapis.

Ne verjamem, da sem sposoben telepatije, verjamem pa v naključja. Ne vem, kako naj si tisti torek, 16. aprila, na pobočju visoko nad Kamrico razložim svoj občutek, ki mi je ustavil korak in me prisilil v razmislek, ali naj se obrnem ali nadaljujem. Nad seboj sem videl plaz, za katerega se je zdelo, kot da se je ustavil na pol poti. Ko sem cincal med za in proti, sem se počutil, kot da me neka sila vleče nazaj dol. Počutil sem se neumno, vendar mi je nenavadno tople zrak dal misliti, kako vroče bo šele, ko se bom vračal. K optimizmu gotovo ni pripomogel tudi prvi plaz, ki se je že ob desetih dopoldne utrgal v Brani. Odločitev je bila težka. Morda je k njej pripomoglo dejstvo, da sem imel na tej poti s plazom že dve bližnji srečani, eno je bilo v Spielbergovem smislu tretje vrste. Nerač obračam, ampak ta neprijetni, močni občutek, naj odneham ... Ko sem začel sestopati, sem se nenadoma počutil sproščeno in dobre volje. Ni mi bilo nerodno ne pred samim seboj ne pred drugimi. Zakaj sploh to omenjam? Zato, ker se je po naključju tega dne v Skalnem gorovju zgodila tragedija, v kateri so umrli omenjeni trije alpinisti. Naključje je bilo, da sem se čez dva dni zvečer sprehajal po TV kanalih in sem na ekranu avstrijskega programa zagledal obraz Hansjörga Auerja. Zastrigel sem z ušesi in slišal, da pogrešajo njega, Lamo in Roskelleyja. V želodcu slab občutek, v glavi upanje. Auer ni bil samo nekdo, pri katerem sem izkoristil priložnost in ga intervjuval. Postal mi je precej bližji, ko sem prebral njegovo knjigo *Südwand*, v kateri odprto in pogumno pripoveduje o sebi, svoji družini in razlogih za ekstremno plezanje. Dva dni pozneje je šibko upanje dokončno usahnilo. Zato je Plavtov rek iz naslova presneto slaba tolažba, v takih trenutkih se mi zdi celo nesmiselna. Obstaja junaška smrt? Mislil, da za žalujoče gotovo ne. Zanje je samo nepotrebna. Toda mož je bil komediograf, morda se je le pošalil.

O smrti kot tabu temi piše Maria Coffey v knjigi *Where the Mountain Casts Its Shadow*. Mediji se ne ukvarjajo z užaloščenimi družinami, ki so ostale brez očeta in moža – redkeje brez matere in žene – oziroma brez sina ali hčere, brata ali sestre. O njihovi žalosti se javno ne piše niti ne govori. Potem ko je ostala brez življenjskega partnerja Joeja Taskerja, ki je s Petom Bordmanom ostal nekje na Severovzhodnem grebenu Everesta, je Coffeyjeva na podlagi pogovorov s svojci alpinistov, ki so ostali brez ljubljene osebe, v svoji knjigi s pretresljivim in pronicljivim uvidom skušala dognati, kaj neustavljivo žene avanturiste v gore, kakšne so posledice njihove smrti, in prebila ledeni zid molka. Ko smo nekoč odhajali s pogreba alpinista, ki ga je zasul plaz, smo se že menili, kam bomo šli v soboto plezat. Smo zato neobčutljivi, neodgovorni norci?

Morda smo enostavno sprejeli življenjsko dejstvo, da je smrt del igre, ki se jo gremo v gorah. Možnost, ki jo moraš vzeti v zakup. Ali pa zgolj nočemo biti "mrlični na dopustu", kot piše Reinhold Messner v knjigi *Na meji smrti*. Posamezniki, ki nočejo še živi biti mrtvi, rabijo ekstremne dejavnosti. Eni se npr. (z)najdejo v alpinizmu, drugi v kriminalu. Messnerjevo knjigo sem nekoč posodil znanki, katere mož se je ponesrečil v hribih. Ko jo je vrnila, sem v njej našel listič z zahvalo, da je njej in njenima sinovoma pomagala preseči nekatera boleča vprašanja, ki se pojavijo ob takem dogodku. Naj se vrnem k sreči, potrebni za preživetje. Tudi najboljšim in najizkušenejšim je lahko zmanjka. Neuničljivi - nam se je zdel večni - Šrauf je naredil napako, pred katero je svaril nas, pripravnike: fantje, ko se temperature dvignejo nad ničlo, nimate v grapah kaj iskati. Nauk, ki sem si ga zapomnil tudi zaradi njegovega odhoda v slogu, primernem njegovemu slovesu in dejanjem. Ko je storil samomor prijatelj in soplezalec Rifle, sem bil sprva jezen nanj. Najprej sem moral dojeti, da alpinizem ni čudežno zdravilo, da ne ozdravi depresije. Šele nato sem se sprijaznil z njegovim dejanjem. Prijatelj Iztok je padel v slapu in umrl po tednu dni. Imela sva veliko skupnih pogledov. Ostala sva prijatelja, čeprav me je *zajebal* pod Aconcagua. Imel je tako edinstven značaj, da mu nisem mogel zameriti in se skregati z njim. Konec koncev je alpinizem šport individualistov, vsak ima pravico do izbire svoje odločitve. To razumem in spoštujem. Naj zaključim z verzi Salvatoreja Quasimoda:

*Vsakdo sam stoji na srcu zemlje,
s sončnim žarkom preboden,
in je takoj večer.*

Mire Steinbuch

UVODNIK

1 Kogar bogovi ljubijo, umre mlad

Mire Steinbuch

TEMA MESECA

4 Zgodovina soteskanja

Bogdan Kladnik
in Žiga Humar

TEMA MESECA

9 Naj bodo stopinje edina sled za vami

Žiga Humar

TEMA MESECA

13 Prepovedani biseri

Žiga Humar

KOLUMNIA

16 Sodobni izzivi soteskanja

Žiga Humar

FRANCE ZUPAN

18 Bogato življenje razumnega moža

Kazimir Drašlar

PLANINSKI VESTNIK, 1952

22 Jugov steber

France Zupan

INTERJUJ

24 Poletno praznino sem zapolnil s plezanjem

Mire Steinbuch

PLANINSKI HUMOR

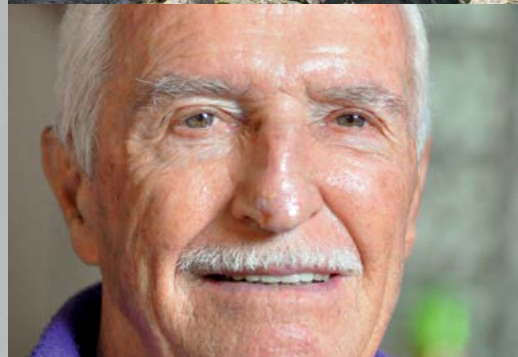
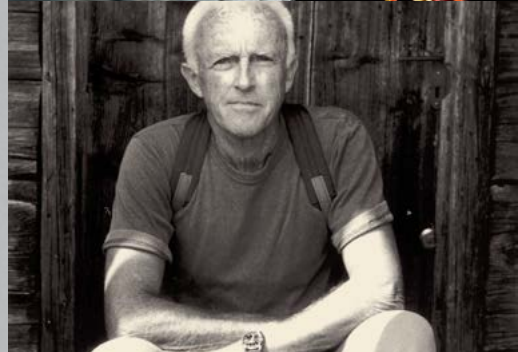
28 Planinske težave v REM

Olga Kolenc

MINIATURA

30 Dama v belem

Oton Naglost

KOLUMNA

32 Glas ljudstva

Anka Rudolf

Z NAMI NA POT

34 V kraljestvu ledenikov

Iskra Jovanović

REFLEKSIJE

43 Beli stolpi kipijo v nebo

Miha Lamprecht

ODMEV

46 Nebodigatreba svedrovec je prišel celo prav

Darko Juhant

PLANINČKOV KOTIČEK

48 Povodni mož v Krnskem jezeru

Zalka Uršič

ŠVEDSKA

50 S pohodnimi smučmi

Mateja Peternel

LEDENIKI

53 Rastor med bogovi in smrtniki

Damir Šantek

TERMINOLOGIJA

56 Ime Triglav – kdaj, kje, kako

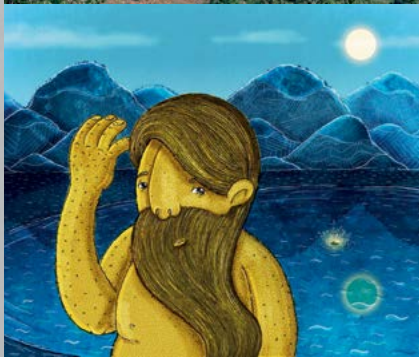
Milka Bokal

OBLETNICA

58 Eden za vse, vsi za enega

Po sporočilih za javnost
pripravila Zdenka Mihelič

USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI.

NARAVA

61 Nenavadni pomočniki

Ivan Premrl

ALPSKA KONVENCIJA

62 Slovenija podpira Smerkoljevo

Zdenka Mihelič

KOČE

64 Planinski praznik v Bohinju

Martin Šolar

UREME

66 Ko s severa zapiha topel in suh zrak

Veronika Hladnik

GORSKO REŠEVANJE

68 Analiza reševalnega dela 2018

Jani Bele

70 NOVICE IZ VERTIKALE

72 ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE

73 LITERATURA

76 PLANINSKA ORGANIZACIJA

79 NOVICE

80 TRIGLAUSKI NARODNI PARK

POŠLJITE SPOROČILO
SMS S KLJUČNO BESEDO **GR55**
NA ŠTEVILKO **1919** IN PRISPEVALI
BOSTE 5 € ZA GRADNJO NOVIH
PROSTOROV DGRS KAMNIK.

